

Sosiaali- ja terveysministeriö
Kirjaamo
PL 33
00023 Valtioneuvosto

Viite Lausuntopyyntö STM019:00/2013

Lausunto sosiaalihuollon toimintayksiköiden ja kotiin annettavien palvelujen turvallisuuden ohjeistuksesta

Tehy ry pitää tärkeänä, että sosiaalihuollon toimintayksiköiden ja kotiin annettavien palveluiden turvallisuudesta laaditaan selkeä ohjeistus. Ohjeistuksen tavoitteena on, että sosiaalihuollon toimintayksiköissä työskentelevät työntekijät ja heidän esimiehensä saavat tarpeelliset tiedot ja taidot sosiaalihuollon ja kotiin annettavan palvelutoiminnan tärkeimpien riskien tunnistamisesta, ehkäisemisestä ja häiriötilanteista selviytymisestä. Tiedot ovat tärkeitä myös sosiaalihuollon tiloja suunnitteleville ja ylläpitäville tahoille.

Ohjeistus on laaja ja perusteellinen, jossa nousee hyvin esille ennaltaehkäisevä toiminta vaarojen ja riskien poistamiseksi sekä turvallisen toimintaympäristön luomiseksi. Asiakastyötä tekeville työntekijöille näin laajan ohjeistuksen lukeminen on haastavaa, joten aihepiireittäin suppeammat tiivistelmät olisivat nopeammin omaksuttavissa, kuten nyt luonnoksessa olevien liitteiden tiivistelmät ovat. Laaja ohjeistus toimisi hyvänä taustamateriaalina. Keskeistä turvallisuudessa on riskien arviointiprosessi, josta olisi myös hyvä olla oma tiivistelmä.

Tässä lausunnossa Tehy ry ottaa kantaa erityisesti henkilöstöön liittyviin kysymyksiin.

Esimiehen ja työntekijän vastuut ja velvollisuudet sekä toiminta uhkaavissa tilanteissa on hyvin määritelty luonnoksessa. Tämä on turvallisen toiminnan perusedellytys. Riittävän ja koulutetun hoitohenkilöstön rooli korostuu vaaratilanteiden ehkäisyssä ja poistamisessa. Tutkinnon kautta saavutettu osaaminen päivittyy ja täydentyy työpaikkakohtaisella perehdytyksellä ja lisäkoulutuksella.

Kotiin annettavien palvelujen ja sen myötä yksintyöskentelyn lisääntyessä korostuu koulutetun henkilöstön osaaminen. Kappale 5 **Turvallinen työskentely asiakkaan kotona** on hyvä antaen konkreettisia toimintaohjeita turvalliseen työskentelyyn asiakkaan kotona (esim. TEEMA-korttiluonnos Vantaalta). Vastuut on tarkasti määritelty samoin kuin toiminta uhkaavissa tilanteissa.

Lääkehoito - Lääkehoidon toteuttamisesta vastaa ensisijaisti terveydenhuollon ammattihenkilöt sekä asianmukaisen lääkehoitokoulutuksen koulutuksen saaneet

sosiaalihuollon ammattihenkilöt. Lääkehoitoon kouluttamattoman osallistumista lääkehoitoon tulee tarkentaa Turvallinen lääkehoito – oppaan mukaiseksi (THL 14/2015). Luonnoksen sivulla 68 mainitaan, että yksittäistapauksissa tai tilannekohtaisen harkinnan ja riittävän koulutuksen saatuaan myös lääkehoitoon kouluttamaton henkilöstö voi osallistua edellä mainittuihin toimenpiteisiin. Tarkoitetaanko tässä potilas- ja lääkekohtaista lupaa Turvallinen lääkehoito-oppaan (s. 28) mukaisesti? Lisäkoulutukseen tulee aina liittyä näyttö osaamisen varmistamiseksi.

Henkilökohtainen hygienia s 78 - Ensimmäisessä kappaleessa mainitaan, että henkilökunnassa tulee olla työntekijöitä, jotka osaavat toimia hoitolanteissa sairaalabakteereita ja tarttuvia tauteja sairastavien asiakkaiden kanssa. Tehy ry:n kanta on, että koulutuksen ja perehdytyksen avulla turvataan koko henkilökunnan osaaminen toimia edellä mainituissa tilanteissa.

Luonnoksessa korostetaan yksityiskohtaisten toimintaohjeiden laatimista erilaisia tilanteita varten kuten esim. kadonneen henkilön etsintä, epäasiallinen käytös, kotikäynnit sosiaali- ja kriisipäivystyksessä. Tämän lisäksi tulee luonnoksessa vielä vahvemmin korostaa ohjeiden säännöllistä päivittämistä ja käytäntöön viemistä. Ohjeistukset tulee saada osaksi jokapäiväistä työskentelyä. Toimintaohjeiden noudattaminen vaati henkilöstön hyvää systemaattista perehdyttämistä.

Sote-uudistuksessa tulee organisaatioiden integroitumista. Muutoksessa on tärkeää huomioida, miten erilaisten toimintakulttuurien yhdistymisessä huomioidaan turvallisuusjohtaminen ja turvallisen toimintakulttuurin luominen.

Helsingissä 11.8.2016

Rauno Vesivalo
Puheenjohtaja
Tehy ry

Kirsi Sillanpää
Johtaja
Tehy ry

Lisätietoja
Eva Siitonen
Sosiaalipoliittinen asiantuntija
Tehy ry
eva.siitonen@tehy.fi

Kaija Ojanperä
Työympäristöasiantuntija
Tehy ry
kaija.ojanpera@tehy.fi